

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
 3/4 . . . . . 10 „

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

Uredništvo
 nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglašilni poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Ljudsko štetje.

I.

Nažnanili smo, da se bo vršilo ljudsko štetje po stanju 31. decembra 1910. takoj po novem letu, in sicer se bo štetlo po občevalnem jeziku. Navedli smo tudi razloge vlade, radi katerih se je odločila zopet za občevalni jezik kljub temu, da je poslanska zbornica na Dunaju zahtevala štetje po narodnosti.

Vlada se je odločila za občevalni jezik v glavnem radi tega, da ugodni Nemcem, ki upisujejo, kjer le morejo, Slovane za Nemce; občevalni jezik pride prav tudi Lahom in pred vsem vladi, katera kar noče pokazati svetu, kako v resnici slovanska je Avstrija. Ljudsko štetje je doslej vsakokrat požrlo na stotisoče Slovanov. Tako naj bo tudi sedaj! — je odločila vlada in določila »občevalni jezik«.

Ta dolgo iskani izraz so našli pred ljudskim štetjem leta 1880.

Po „Slov. Braniku“ posnemamo:

L. 1872. se je sešel v Petrogradu mednarodni statistični kongres, kateremu naj bi bila naloga izdelati načrt, po katerem bi se vršilo ljudsko štetje. Med različne potrebne točke pri tej stvari naj bi se uvrstil tudi jezik, ki se govori v splošnem življenju, potem rojstni kraj in narodnost.

Ta poslednji stavek si je vsak drugače tolmačil. In prišlo je toliko tolmačev v oseh avstro-ogerskih statistikov, da so s svojim tolmačenjem pojem narodnosti še bolj zmešali in zamotali, kakor je bil prej. Eni so se prepirali, kaj je narodnost pravzaprav; Nemci zopet niso hoteli slišati o narodnosti in so trdili, da se narodnost ne sme upoštevati, češ da bi to napravljajo velike ovire pri ljudskem štetju v tako raznojezični državi. Dr. A. Ficker, predsednik osrednje statistične komisije, se je izrazil, da se jezik lahko upošteva, toda le na ta način, da se Nemcem kar najmanj škodi, a kako? Dolgo so premišljevali nemški birokrati in tik pred ljudskim štetjem leta 1880. se je vendar na-

šel dolgo iskani izraz: občevalni jezik (Umgangssprache).

S takozvanim občevalnim jezikom so si Nemci uglasili pot do precej večjega števila v državni statistiki ljudskega štetja in to predvsem na račun Slovanov. Tudi nam Slovincem se to zelo pozna. Občevalni jezik pri ljudskem štetju nam prinaša velike izgube povsod.

Prvič se je štetlo na ta način l. 1880. Oni zakon pa ni bil še izdan, ker se je bilo bati v državnem zboru odpora od strani nemških poslancev, nego se je štetlo po zastarelem zakonu od dne 29. sušca 1869. št. 67. d. z. in z odredbo ministrstva notranjih stvari od dne 6. velikega srpana 1880., po kateri naj se za to štetje upošteva le občevalni jezik. Tako se je štetlo leta 1880., 1890. in 1900. Občevalni jezik se je označil kakor jezik. »Kateri vsakemu rabi v navadnem občevanju«. Sedaj je vprašanje, kje, v katerem »navadnem občevanju« se poslužujemo tega jezika? V družini, v javnem življenju, v šoli, v cerkvi ali kje? Na to ne more odgovoriti nihče. In v tej kalni vodi Nemci in tudi Lahi pri nas izvrstno ribarijo.

Pri ljudskem štetju leta 1880. je pozval vodja čeških Nemcev dr. Schmejkal v imenu nemških poslancev Češke vse Nemce, posebno v mešanih pokrajinah, da bi se priglasili samo za Nemce. Seveda to je veljalo samo za Nemce in dr. Schmejkalu je bil v tem slučaju občevalni jezik istoveten z maternim. Ko pa je izdal »Česky klub« knjižico o ljudskem štetju, kjer je opozarjal, da naj se vpiše v razpredelke »občevalni jezik« le narodnost, je bila knjižica takoj zaplenjena.

Vsi nemški listi na Češkem so prinašali za ljudsko štetje leta 1880., kakor poročajo »Narodni Listy«, sledeči poziv Nemcem: »Tovarnarji, obrtniki in vsi, ki se v vaših službah nahajajo Čehi in Čehinje, ne dovolite, da bi se vpisal v XI. razpredelke »občevalni jezik« drug jezik nego nemški: je namreč razlika med maternim in občevalnim jezikom in v vaših

zavodih ter v družinah je občevalni jezik vendar samo nemščina«.

Kako se je štetlo med Čehi, par kričečih zgledov! V Bohusudovi (Maria-schein) ni bila niti ena oseba vpisana s češkim občevalnim jezikom v kljub temu, da sta bili tam dve češki društvi in se je služba božja vršila v češkem jeziku. V Ustju n. L. je bilo zabeleženih 774 oseb s češkim občevalnim jezikom, dočim je bilo samo čeških otrok že 536 na nemških šolah, kar so priznala celo nemška letna poročila. Vrh tega je imela matična šola še 178 in matična sirotišnica 63 učencev. Iz teh števk je razvidno, da je bilo samih čeških učencev več nego vseh Čehov skupaj — na papirju.

To je Čehe privedlo do tega, da so se lotili

zasebnega ljudskega štetja

in dognali so število 180 tisoč Čehov več, kakor uradno štetje.

Nemci se glede štetja med Slovenci že gibljejo. Imeli so sestanek v Opatiji, pogovarjali so se v Beljaku in Celovcu, kako bi pri ljudskem štetju dne 31. dec. t. l. napravili »verno sliko« naših pokrajin.

Z njimi vred pa se gibljejo tudi Lahi, ki hočejo porabiti vse zvijače prav ob bližajočem se ljudskem štetju, da bi našli kar največ mogoče Lahov seveda na ta način, da uštejejo med Lahe tisoče in tisoče Slovencev!

»Piccolo« je že povedal, kako morajo šteti.

Črnogorsko kraljestvo.

Črnagora je postala kraljestvo. Obilo se piše te dni o Črnigori in o knezu Nikiti. Slavlje je obsežno in traje dolgo časa. So strani, ki so sprejele proglašanje z nekimi zadovoljstvom, toda so tudi strani, ki sodijo reči tako, kakoršne so ter prihajajo do zaključka, da parade in kraljestvo ne bodo prav nič koristile Črnigori. Posebno med Srbi je čuti gla-

sove, ki prav nič ne odobravajo knezovega koraka. Spominjajo na aneksijo Bosne in Hercegovine ter na razpoloženje, nastalo vsled tega v Srbiji, pa zamerijo knezu korak do kraljevske krone, češ, da je premalo upošteval baš sedanje razpoloženje celega srbskega naroda.

Kakšna pa je Črnagora? V gospodarskem oziru je Črnagora stalno nazadovata; skoro polovica njenih prebivalcev, ker niso imeli sredstev za življenje se je izselila v Ameriko, ali se razgubila po drugih krajih sveta; a druga polovica zivota bedno na dojni, največ od denarja ki ga jim pošiljajo rojaki iz tujine. Politično je Črnagora pretrpela velike stresljaje, po katerih ni prišel mir, nego grobno mrtvilo in puščava.

Posledice gospodarskih in političnih nesreč se zelo čutijo na vseh poljih društvenega in kulturnega življenja. Vse to so resnice, katerih ni mogoče prikriti, in poravnati s kakšnimi paradami; najmanj so pa to dogodki in dejanja, katera se mora slaviti.

Vse okoliščine pa kažejo le to, da je bilo to slavlje pripravljeno samo zaradi tega, da bi se Črnagora tem potom proglasila za kraljestvo. To je ono, kar je jubilejnim slavnostim dalo naenkrat največji značaj in zavalovilo celo srbsko javnost.

Sodijo, da nima Črnagora niti enega edinega razloga, da se proglašuje za kraljevino. Ona je tako majhna, da je zanjo nerazmerno še ime kneževine. To je zemlja, katera danes gotovo nima več nego 150.000 prebivalcev; zemlja, katera meri komaj tisoč kvadratnih kilometrov rodovitnih tal; zemlja, katere državni proračun je za tri milijone kron manjši, nego proračun občine belgrajske; zemlja tako siromašna, da ji vojsko in dvor vzdržuje Rusija. Zraven tega niti enega vpeha v zunanji politiki, kateri bi bil povod in zagovor proglasitve kraljestva; a še manj je tu kakšen polvalen vpeh v notranji politiki. Očividno na tem terenu ni razloga za kraljevino.

Kapitan Hatteras

ali

Angleži na severnem tečaju.

Francoški pisatelj Jules Verne. — Prevel O. J.

(Dalje).

Išče se ženska srednje starosti in na dobrem glasu, ki bi pomagala opravljati igralko pri »Kraljevem gledišču Severne Georgije«. Imela bo primerno plačo ter čaja in piva na razpolago. Naslovi na odbor gledišča.

N. B. Prednost imajo vdove.

»Presneto, naši rojaki so bili še zelo dovtipni,« dé Johnson.

»In ali so dobili vdovo?« vpraša Bell.

»Človek, bi skoro mislil, da,« odgovori doktor, »karti tu je neki odgovor na odbor gledišča:«

Cenjeni gospodje! Jaz sem vdova; stara sem šestindvajset let in podam lahko neovrnih dokazov o svojem dostojnem vedenju in o svojih zmožnostih. Predno pa prevzamem opravo igralk vašega gledišča, bi rada izvedela, če si pridržé svoje hlače in če bom imela na pomoč dva v rokah močna momarja, da bosta prepasovala in zapenjajla njihove moderce. Če so ti pogoji, gospodje, potem se lahko zanasete na svojo služkinjo.

A. B.

»Pripomba: Ali bi ne mogli nadomestiti piva z žganjem?«

»O bravo!« vzklikne Altamont, »ti ljudje kapitana Parrya so bili dobre volje!«

»Kakor vsi ljudje, ki so dosegli svoj cilj,« pristavi Hatteras,

Hatteras je bil to opazko zmiral sredi razgovora, potem pa je zopet obmolknil po svoji navadi. Doktor ni hotel o tem govoriti in je hitel zopet čitati:

»Tu pa je slika severnega trpljenja,« jim reče; »na stoletne dogodkov je; nekaj jih prečitam in potem sodite:«

»Zjutraj iti na zrak in stopiti z ladje, se izkupati v mrzli vodi v kuharjevem kotlu.«

»Iti na lov, približati se ošabni srni, pomeriti na njo, sprožiti in skusiti, da se je povesnečilo zaradi vlažnega smodnika.«

»Iti na pot z mehkim kosom kruha, v žepu, in ko človek občuti stast, najti ga tako tako trdega od mraza, da bi se zobje nad njim zdrobili, ne pa kruha nad zobmi.«

»Naglo zapustiti mizo, ko pride volk mimo ladje, se vrniti in dobiti mačko pri obedu se pasočo.«

»Vrniti se z izprehoda, vdati se globokemu in koristnemu premišljevanju, nakrat pa biti objet od medveda.«

»Vidite, prijatelji,« pristavi doktor, »lahko bi se predstavljali še druge severne neprijetnosti; a ker je bilo treba te enkrat prestati, je zabavno si jih poklicati v spomin.«

»Presneto!« odvrne Altamont, ta »Zimska kronika« je bila zabaven časopis; le škoda, da se ne moremo naročiti nanj.

»Če ga poskusimo sami ustanoviti,« dé Johnson.

»Nas pet!« odgovori Clawbonny; »saj bi bili vsi upravitelji, bralcev bi pa ne ostalo veliko.«

»Ne več kot gledalcev, če bi hoteli igrati komedijo,« odvrne Altamont.

»Kar to zaklepa, gospod Clawbonny,« reče Johnson,

»povejte nam še kaj malega o gledišču kapitana Parrya; ali so igrali nove igre?«

»Brez dvoma; sprva so igrali dve igrji, ki so jih imeli s seboj na ladji, in igralo se je vsakih štirinajst dni; a kmalu je repertoire popolnoma pošel; tedaj so se spravili nepričakovani avtorji na delo in Parry sam je sestavil eno komedijo za Božič in jo priredil za svoj položaj. Imela je velikanski uspeh in naslovljena je bila »Severo zahodni prehod« ali »Konec potovanja.«

»Krasen naslov,« dé Altamont, »vendar priznam, da bi bil zelo v zadregi, kako bi razvozljaj dejanje, če bi imel nalogo, obdelati sliččen predmet.«

»Prav imate,« pritrudi Bell, »kdo ve, kako vse to konča?«

»Dovolj!« vzklikne doktor; »zakaj mislite na zadnje dejanje, če prvo lepo teče? Prepustimo to božji previdnosti, prijatelji; igravimo po svojih močeh svojo vlogo in ker je rešitev stvar začetnika vseh stvari, zaupajmo v njegovo vsemogčnost; on nas bo znal izleči iz zagate.«

»Sedaj pa pojdimo o vsem tem sanjat,« reče Johnson; »pozno je, in ker je ura spanja prišla, spimo.«

»Vam se pa hudo mudi, moj stari prijatelj,« de doktor.

»Kaj pa hočete, gospod Clawbonny, jaz se tako dobro počutim v svoji postelji, in potem po navadi sladko sanjam; o vročih deželah sanjam! Tako da se pravzaprav polovica mojega življenja vrš ob ekvatorju, druga polovica pa ob tečaju.«

»Vraga,« de Altamont, »potem takem je vaše življenje prav srečno.«

»Kakor pravite,« odvrne orožničar.

»No torej,« reče zopet doktor, »bilo bi kruto, da bi še dalje zadrževali vrlega Johnsona v njegovem srčnem hrepenenju. Njegovo tropično solnce ga pričakuje. Pojdimomo leč.«

(Dalje pride.)

To čutilo na Cetinju zelo dobro; zaradi tega zagovarjajo razglasenje »Z ugledom, kateri ga uživa Črnagora v Evropi«.

Na Cetinju so naposled navedli še en razlog. Trdi se, da je knez Nikita osebnost, kakor vladar in kakor pesnik, toliko zaslužni zgodovinski mož, da ima pravico do kraljevske kroni. Ali tu ni kritizirati vrednosti književnih del kneževih niti njegovih zaslug kakor vladarja, nego kažejo samo na okolnost, da osebne stvari vladarja ne morejo niti v najboljšem slučaju pokriti velikih nedostatkov dežele!

Edini razlog proglašenja Črnegore za kraljevino je: ambicioznost današnjega njenega vladarja. Vstvaril si je posebne rodbinske zveze z znameniti vladarskimi hišami. Podtikajo mu, da je prišel na idejo, da je vprav on določen, da postane vladar, celega srbskega naroda. Od tedaj je on začel oznanjevati, da je Črnagora neposredno podaljšanje in ohranitev »Nemaničke« države, da je stara, Zeta vse dala srbstvu, a da bodo to vlogo igrala kedaj Črnagora. Te ideje je začel razlagati še v »Balkanski carici«. A da bi pokazal v zadnjem času svoje namene glede vse srbske zemlje, je knez pred štirimi meseci dal svojemu novorojencu unuku naslov »kneza od Raške«...

Zgodilo se je, da je Srbija zavzela prvo mesto med srbskimi pokrajinami, a Črnagora je prišla vedno bolj v senco. Sebično Cetinje se jezno vzdiguje na prste in se trudi, da tudi njega vidi svet. Ono ne dovoljuje več, da kadar se govori o srbskem kralju, da se tedaj misli vedno samo na kralja Srbije; ono hoče, da se misli tudi na njega, in zato se je, v upanju, da mu bo pomogel prazni naslov izjednačiti se s Srbijo — proglasil knez za kralja Srbov.

Opisujejo to dinastično borbo v rezkih besedah ter menijo, da interesi Srbstva so najmanj nalagali proglašenje Črnegore za kraljestvo; nasprotno: interesi Srbstva so nalagali Črnigori, da svoje držanje dovede v sklad s svojim položajem in z razmerami v srbskem narodu. Proglas nove kraljevine so narekovali samo separatistične želje enega človeka in njegove rodbine. Zaradi tega, in glede običaj srbskih in jugoslovanskih interesov, smatrajo na razglasenje Črnegore kraljestvom kakor usoden in neprijeten dogodek.

No, morda pa proglas Črnegore za kraljestvo vendarle prinese kake koristi Črnigori. In zveze, katere ima kralj Nikolaj, so tudi take, da imajo Črnigori obilo koristiti!!

Kolesarska slavnost — prepovedana.

Sinoči je dobil predsednik kolesarskega društva »Gorica« odlok, s katerim vlada prepoveduje kolesarsko slavnost, določeno na dan 11. t. m.

Odloku, s katerim je bila dovoljena ta športna prireditev, se je že poznalo, da bo najbrže sledil drugi, ki kratkoma prepove slavnost.

Zgodilo se je tako! Cestni laški razgrajči, ljudje, ki za plačilo tulijo po ulicah »abasso i ščavi!« oboroženi s težkimi palicami in običajnim kamenjem, ti ljudje so zmágali! Nekaj delamirskih in sfanatiziranih laških pobov je zakričalo proti prireditvi slovenskega kolesarskega društva, dobili so hitro zaslonbo pri velikem gorškem županu Jurčku, ki je tekal okoli policije in namestništvenih gospodov ter potem poročal pouličnim junakom laškim, kaj je izvedel. Izvedel pa je to, da vsa reč za Lahe dobro stoji, da to pot občutijo Slovenci svojo veliko predznost: napraviti v Velodromu v mestnem pomeriju nedolžno športno prireditev, prav na poseben način. Vlada je sicer dovolila kolesarsko prireditev ali Slovenci bi morali le po stranskih ulicah na Velodrom in niti kositi bi ne smela v kaki gostilni dva skupaj. Lahki so čutili potuho in ravnali so se po njej; češ, le kričimo naprej, vsa reč stoji dobro za nas! Kričali so in sledil je odlok vlade, da je kolesarska slavnost prepovedana.

Laški pretepači in napadalci s svojim kaporionom so ukazali in stresla se je vladna hiša na Travniku ter dala od sebe bojazljiv odlok, da je kolesarska slavnost prepovedana! Smejejo se laški pobalini, z zadovoljstvom gledajo v namestniško podružnico pa pravijo: bravi signori!... tako se je zgodilo, kakor smo hoteli mi, veliki Lahki v gorškem mestu! Lahki čutijo v polni meri, kako so Slovenci zopet ponižani in zasramovani, ali tako pač zahtevata »javni mir in red.«

O, ta javni mir in red! Pred dvema letoma se je končno le vršila kolesarska slavnost v miru, letos se je vršil v miru in redu Sokolski zlet — sedaj pa je tu kar nakrat pritisk na Slovence na ljubo laškimi pretepačem! Pravično bi bilo to, da je vlada pritislila tje, kjer se prikazuje rogoviljenje proti nedolžni prireditvi to bi bilo čisto naravno. Slovenci niso imeli nobenega jizzivalnega namena, čisto mirno in vse v redu bi bilo od njihove strani. Če bi bila vlada storila svojo dolžnost, bi bili Lahki povsem mirni, ali modro in prav se je zdelo c. kr. gospodom, poslušati laške prenapeteže ter nastopiti proti Slovincem!... Javni mir in red! Bežite, bežite z »javnim mirom in redom!« Mi za take prireditve ne potrebujemo c. kr. varduov javnega miru in reda; policija naj bi ostala doma, pa pre-

pusnila vse Slovence; bi videli, kako bi bil hitro mir in kako bi tekli laški junaki v varna zavetišča, ako bi se držnili nastopi Slovence. Stokrat že smo povedali, da z mokrimi cunjami lahko napravimo mir in red v Gorici! Le, če je policija zraven, so koražni laški veliki junaki! V varstvu sabeli in revolverjev tulijo in napadajo Slovence.....

Udarec v obraz Slovincem je prepoved kolesarske slavnosti. Lahki se čutijo nad Slovenci zmagovalce ter urejajo po tem svoje postopanje proti nam. Že tako sovražijo in napadajo Slovence, odslej bodo to delali še v večji meri. — Kazalo pa je, da pride Gorica do nekakega miru, pa ga tudi potrebuje nujno, bili so tu znaki, po katerih se je dalo soditi, da se poležejo strasti ter nastane lepše razmerje med obema narodnostima v mestu.... ali zopet so tu dogodki, ki pričajo, da je vrženo novo jabolko razdora med oba naroda; utegnejo slediti novi boji. Pa naj sledijo — mi sprejemamo boj. Ali vlada je tista, ki ne zna delovati, da bi se ohranil in utrdil mir, vlada je tista, ki je sedaj zagrešila veliko nerodnost ter dala brci Slovincem v neizmerno veselje laških neodrešencev. Čutimo jo in vrnemo jo! Kar bo sledilo, za to bo odgovorna vlada!!

Kapitulirala je naša slavna politična oblast pred cestnimi razgrajči in jim dala prav, kar jih more le ojačiti v grdem boju proti Slovincem.

Pa živimo v taki dobi, ko se preganja in duši Slovence na celi črti. To smo videli na Štajerskem povodom Sokolske slavnosti v Gabrju, ko so nemški celjski tolovaji brusili nože in pripravljali kole za poboj Slovencev, v Ljubljani je pripravljeno vedno polno bajonetov, nabašanih pušk in revolverjev proti Slovincem, če bi le ganili proti nastitvom, N. D. O. v Trstu ni smela v Pulj, v nedeljo pa je bilo zopet nekaj za Lahe v Trstu; no, Slovenci so se pokazali močne, nepotreben je bil ves velik aparat in neumestno vse utesnjevanje slovenske slavnosti. Lahki so se blamirali ter izkazali za barbare s svojim početjem.

Ne vemo, ali je morda Trst vplival tako na Gorico, da je sledila prepoved? Če je, je to jako zgrešeno. Če se je v Trstu zvršila napovedana veselica, bi se bila še lažje v Gorici. Pa kaj so hoteli tudi po stranskih ulicah napadati Slovence? No, to bi bilo pravo banditstvo!...

Ali kar je, je! Prepoved je tu in Lahki so zadovoljni, ker so Slovenci udarjeni! To plačamo pošteno! Ne po stranskih ampak po glavnih ulicah bomo hodili v Gorici in Lahki bodo mičkani — taka je bodočnost Gorice!

Taki vladi, ki se druži s hujskači proti mirnim Slovincem, pa boj, boj do

skrajnosti. O preganjanju Slovencev od strani vlade v slovenskih deželah pa mora prav krepko zadoneti tudi v dunajskem parlamentu! To je sveta dolžnost vseh slovenskih poslancev!

Družba sv. Cirila in Metoda.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca avgusta 1910. sledeči promet i. s. Prejemki. A. redni dohodki. 1. prispevki iz nabiralnikov K 902.22; 2. prispevki podružnic i. s.: Krynjsko 2.360.41, Štajersko 1.130.81, Primorsko 89.18, skupaj K 3.580.40. 3. Razni prispevki 3.728.34, skupaj K 8.210.96. B. Izredni dohodki. 4. prispevki za obrambeni sklad 2.976.40, vsota vseh dohodkov 11.187.36. C. Iz družbene glavnice se je dvignilo 10.994.—, vsota vseh prejemkov 22.181.36. Izdatki. A. redni izdatki: 1. plače, remun. učiteljskemu osebju, razni računi itd. 23.636.76. B. Izredni izdatki i. s. 2. naložitev na glavnico, ozir. obrambeni sklad 2.668.—, 3. pristojbina od volila pok. g. V. Polaka 11.063.83, skupaj K 37.368.59; torej primanjkljaja K 15.187.23.

Za družbo sv. C. in M. so darovali o priliki 25-letnice sledeči gg. v Kojskem: Mihael Dornik, krčmar in trgovec K 5.—, Ivan Vidč, krčmar in posestnik 1.—, Tone Eržen, finančni stražnik, 1.—, Ivan Lenardič, tajnik, 1.—, Franc Kocijančič, 1.—, Pleteršnik, fin. stražnik —.60, Francika Marinič, gostilničarka, 4.—, Anton Arrigler, učitelj, 2.—, Ant. Ivančič, 1.—, C. kr. orožništvo 5.—, Karol Mihov —.40, Jože Frpin —.40, Štekar Miha —.20, VI. Terkuč 1.—, Jančič Janko 1.—, Skupaj K 24.60.

»Pogled na prvo Četrletje« je knjižica, ki jo je izdala družba sv. Cirila in Metoda za petindvajsetletni jubilej. Knjižica je zgodovinske važnosti. Razpošilja se ravnokar prijateljem družbe. Kdor knjigo prejme, naj jo nikar ne vrne, temveč naj pošlje po položnici krono.

Domače vesti.

Ljudsko štetje v Gorici. — Sestavljen je odbor, ki ima nalogo, storiti vse potrebno, da doženemo pravo število Slovencev v gorškem mestu. Delo je ogromno, zato je nujna potreba, da pomagajo vsi: vsak po svoji moči! Slovenci in Slovenke v Gorici, na roge! — Učimo in delajmo, da skonča ljudsko štetje v Gorici častno za nas!

Odlok glede prepovedi kolesarske prireditve navaja tudi »dogodljaje zadnjega časa v deželi« za vzrok, da smatra okr. glavarstvo prireditev cestne dirke in ljudske veselice za neumestno ter preklicuje dovoljenje.... »Dogodljaji zadnjega časa v deželi«?! — Kakšni dogodljaji? Kaj se je zgodilo takega? Mi ne vemo nič! — Naj vendar navede glavarstvo te nevarne »dogodljaje«, drugače bo gledala javnost v povdarjanju takih »dogodljajev« le izmišljotino, da se je sploh moglo kako podpreti prepoved!!

»Dogodljaji zadnjega časa« — je en vzrok, drugi pa je, in ta je glavni: »sedanja razburjenost duhov, ki se izraža tudi v glasilih brez razlike narodnosti«. Ta je lepa! »Corriere« je hujskal, pa prav nesramno in nevarno; da se je na to reagiral, pa povsem dostojno in primerno, je pač umestno. Zakaj pa se dopuščata, da hujska »C.« sodrgo na mirne državljane? — Jalov izgovor. Oba razloga sta ničeva! Zato ni pravega razloga za prepoved!

Poroka. — Jutri se poroči gospod Josip Žagar, asistent c. kr. državnih železnic na Opčinah, z gospodično Francico Ujaga iz Kanala. Vse najbolje!

Priljublja se protestni shod glede na prepoved kolesarske dirke in veselice. Prav bi bilo, da se pove na takem shodu prav pošteno v obraz vsem prizadetim, kar jim tiče!

Kolesarsko društvo »Gorica« ima vsled prepovedi dirke in veselice občutno škodo. Imelo je razne troške, popravilo je Velodrom itd. Nekateri dirkači z juga so že prišli, drugim se je brzojavno naznanila prepoved. — Vsotpnic je bilo že prodanih precejšnje število. Kdor

jo vrne, dobi denar nazaj; pa jo tudi lahko pridržijo, ker napovedana dirka in slavnost se bo vršila, če ne letos, pa prihodnje leto!

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) naznanja, da se prične šolsko leto z dnem 26. septembra t. l.

Vpisovanje za učence se vrši od 15. in traja do 22. t. m. vsak dan od 10—12. ure popoldne in od 2—3. ure popoldne v šolskih prostorih v ulici sv. Ivana št. 7. I. nadstr. — Mesečina za učenca znaša K 3.—, za dva učenca iste družine K 5.—, za tri K 6.—. Vpisnine plačati je K 1.—. Učnina za izreden pouk po dogovoru. Poučuje se gosli, glasovir, petje in glasbena teorija. — Vabimo stariše in njihove namestnike, da prijavijo učence za gotovo vorenjenje toka, ker se pri poznejših prijavah ne bo moglo ozirati pri določitvi urnika v toliki meri na želje posameznikov. — Odbor.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) vabi p. n. pevke in pevce na pristop k pevskemu zboru ter prosi, da se vsi dosednji člani, kakor tudi oni, ki nameravajo na novo pristopiti, zbero v pondeljek 12. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih ulica sv. Ivana št. 7.

Dame pa se naj v isto svrhu zbero v torek dne 13. t. m. ob 6. uri popoldne ravnotam. — Pripominjamo izrecno, da se morajo prigrasiti tudi vsi dosednji pevci in pevke, da vemo, s kakim številom nam je računati, ker pričnemo takoj z vajami za jesenski koncert. — Odbor.

C. kr. višja realka v Gorici. — V pripravljalni razred se bo sprejemalo učence 15. t. m. od 8. do 11. dopoldne. Sprejemalo se bo učence v I. r. dne 14. t. m. od 8. do 11. dop. Sprejemni izpiti za I. razred bodo 15. sept. od 8. do 12. dop. V razrede II.—VII. se upisujejo učenci dne 16. sept. od 8. do 12. dop. — Sprejemni, ponavljalni in naknadni izpiti za razrede II.—VII. bodo 16. in 17. t. m. od 8.—12. dop. in od 3. do 6. pop. Redni pouk prične 19. t. m.

Protestni shod proti slov. kolesarski prireditvi sklicuje Lahki za danes večer v irredentovskem gnezdu v »Ginnastiki«. Shod sklicuje Cocligi (Koklič), knjigovodja pri električnem tramvaju. Ali shoda jim še treba ni več, ker je vlada že prepovedala kolesarsko dirko in veselico! Če bo shod vsejedno, bo drevi polno tuljenja proti Slovincem v mestu. Slava Bombigu in vladi!

Corriere se je strahovito blamiral. Hujskal je radi cestne dirke društva »Danica« iz Mirna v Gorico, ki se je vršila v nedeljo popoldne. Vabil je »meščane, naj bodo pozorni« ter ukazoval, da naj gredo rešiti Gorico pred nevarnostjo, če priletijo kak slovenski kolesar v mesto! Ali glejte, nobenega ni bilo! Ničče ni poslušal! »Corrierovega« hujskanja — samo na glavarstvu sodijo čisto krivo »Corrierovo« tuljenje!

Socialni demokratje v Vrtojbi. — V nedeljo so imeli veselico v Gor. Vrtojbi. Kakih 60 je bilo vseh skup iz raznih krajev. Lepaki iz laške tiskarne, zastave rdeče, okoli plesišča je bilo nekaj slovenskih, ali te so zbodle tako v oči »sodruge« iz Podgore, da niti sodelovati niso hoteli. Tako protislovensko so vzgojeni soc. demokratje! — Pred kratkim so postavili streho na nov občinski dom v Vrtojbi. Hoteli so razobesiti tem povodom rdečo zastavo; ker to le ni šlo, pa niso hoteli razobesiti slovenske na občinskem domu v Vrtojbi! Kaj se sramuje Vrtojba: biti slovenska? Kaj dela g. župan? — Sramota, kar uganjajo »mednarodni« zmešanci v slovenski Vrtojbi!

Prepovedan izlet v Italijo. — Tukajšnji laški »Club ciclistico popolare« je hotel napraviti v soboto izlet v Feltre v Italiji, kjer je bila v nedeljo neka slavnost. Ko so sedeli kolesarji v kavarni »Commercio« pripravljani za odhod, je prišel med nje policijski stražnik ter jim dostavil odlok s prepovedjo izleta ter jih povabil na policijo. Tam so vse zapisali ter jim rekli, da če poidejo v Italijo, bo društvo razpuščeno. Baje so nekateri šli vsejedno.

Umesten predlog. — Uverjeni smo, da tudi letos meseca kimavca naše trudoljubive narodne dame in slavna akademiška društva naredo zbirko za družbo

sv. C. in M. Usojamo se predlagati, da bi blagovolili v posameznih pokrajah nabirati izrecno za gotove namene, n. pr. na Štajerskem za šoli v Marenbergu, in v Studencih, v Trstu za novo šolsko poslopje, na Goriškem za otroški vrtec v Gorici. — Slov. Branik.

Pri gospodarskem polomu v klerikalni zadrugi zvezi na Koroškem je prizadetih tudi mnogo slovenskih posejilnic. Podgorc, duhovnik, voditelj slovs. klerikalne politike na Koroškem, je podpredsednik skrahirane zadrugne zveze. To bo imelo za Slovence velike slabše posledice. Še državnoborški mandat je v nevarnosti! Tako je klerikalno delo med Slovenci na Koroškem!

Tržaško kolesarsko društvo »Balkan« priredi dne 25. septembra t. l. veliko cestno dirko za »Primorsko prvenstvo« za l. 1910. ob progi Kanal-Solkan-Gorica-Miren-Sv. Ivan-Nabrežina-Prosek-Opiča-Gili; Vrčela pri društveni krčmi. Skupaj 74 km 500 m. — Maksimalni čas 3 ure. Začetek dirke točno o poludne. Daril je sedem, in sicer zlate, srebrne pozlatene, srebrne svetinje in krasne diplome. Došli v maksimalnem času bakrene posrebrnjene svetinje. Zmagovalec tekme v dveh letih prvenstva. Uloga za dirkače znesla K 6. — In je treba poslati na društvenega blagajnika, gosp. Antona Podbršček-a ul. Stadion 19, l. vsaj do 20. septembra, s katerim dnem se prijave zaključijo. Dirke se snujejo vdeležiti člani primorskih športnih društev.

Devetnajstletno dekle zginilo. — Zginilo je 19 letno dekle, hči nekega kleparja v Semeniški ulici v Gorici. Pustila je pismo, v katerem je rečeno, da si vzame življenje. Sedaj se ne ve nič o njej, dasi jo iščejo povsodi.

Javni ples v Kanalu se vrši v nedeljo, dne 11. t. m.

Listnica upravnitva: Gosp. A. R., Trst. List je plačan do 1. okt. 1910. Po zdrav!

Ker je v četrtek praznik, izide prih. številka »Soče« v soboto. Vse važnejše reči priobčimo v »Primorcu« v petek; tudi več dopisov!

Odstaviti dojenčke v poletnem času je mnogo nevarnejše nego v drugih letnih časih. Samo kravje mleko povzroča čestokrat boleznj v želodcu in v črevah. Zato priporočamo za dojenčke »Kufeko« kot dodatek k kravjemu mleku. Taka hrana je za dojenčke najboljša ker zadržuje razne bolezni, obenem pa pospešuje uspešno razvijanje deteta.

Naši deželani! Imejte pred očmi, da so hoteli Lah v Gorici 11. t. m. napasti mirne Slovence s palicami, bokserji in kamenjem. Kak odgovor je najbolj umesten na take tolovajske nakane, veste sami ter se boste ravnali po tem v Gorici, Slovenici, skup! Naš drugorodni sovražnik nas hoče potlačiti in udušiti! V skupnosti in gospodarski osamosvojl je moč in bodočnost goriških Slovencev! Delajmo na celi črti v svojo slovensko korist!

Školski vestnik.

Sokol v Prvačini vabi K 19. rednemu letnemu občnemu zboru, dne 7. sept. t. l. ob 7. uri zvečer v prostorih brata Mozetiča. — Dnevni red: 1. Nagovor brata staroste. 2. Poročilo brata tajnika. 3. Poročilo brata blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Raznoterosti. — Na zdar! — Odbor.

Telovadno društvo »Sokol« v Ajdovščini priredi v četrtek dne 8. t. m. svojo običajno veselico za javno telovadbo. Sodelujeta Sokol iz Črnič in Sela. Na vspešni je nastop naraščaja s praporcij in na orodju, članov s prostimi vajami in na orodju ter skupine. Ob mraku nastopijo člani z vajami z gorečimi bakljami. Na veselicnem prostoru bodo postavljeni šotari za jedi, pijačo in druge zabave. Po javni telovadbi vrši se javni ples. Vstopnina k veselici 20 vin. sedeži 40 vin. — Prijatelje Sokolstva vabi k obilni udeležbi — odbor.

zveza narodnih društev.

Akad. fer. društvo »Adrija« priredi v pondeljek, dne 12. septembra t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih hotela »Zlati jelen« svoj redni občni zbor s sledečim

dnevnim redom: 1. Poročilo odborovo. 2. Volitev novega odbora. 3. samostalni predlogi. 4. stičnost. — Odbor »Adrija«.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Predavanje o trgovji, določitvi množine sladkorja in kisline v moštu. — V državnih trtnih nasadih v Trzinu se bo 15. t. m. ob 9. uri zjutraj predavalo o trgovji, razlagajo in praktično pokazovalo določitev sladkorja in kisline v moštu. — Pri tej priliki se bo razdelilo med vdeležence več moštih tehtnic. Vinogradniki se pozivajo, da se mnogobrojno vdeležijo tega predavanja.

Razpis natečaja za sprejem v zimске tečaj slovenskega oddelka deželne kmetijske šole in za podelitev podpor v znesku 24 krog mesečnih v svojo obiskovanja omenjenih zimskih tečajev. — Od 1. t. m. do 15. oktobra tek. leta se vpisujejo prosilci za sprejem v prvi tečaj deželne kmetijske šole. Sprejmejo se kmetijski sinovi in sinovi posestnikov, ki dokazujejo: a) da so dosegli normalno starost 16 let, ali pa, da so pred kratkim zadostili vojaškemu službovanju; mladeniči, ki so neposredno pred naborom, se ne sprejemajo; b) da posedujejo v elementarnih predmetih zadostno pripravljeno znanje, katero morajo dokazati z vsprejemnim izpitom; c) da so bili vedno lepega moralnega vedenja in da so krepke fizične konstitucije, primerne za kmetijski poklic. 2. Značaj šole zahteva, da stanujejo gojenci v zavodu, kjer bodo prejemali brezplačno stanovanje brez perila. Za skupno hrano plačajo gojenci mesečno prehranitvino, ki se izračuna na podlagi celotnega potroška za nakup jestvin, in se razdeli na število prisotnih gojencev. Pri določevanju mesečne prehranitvine se bode oziralo na zmoženjske razmere manj premožnih gojencev. 3. Dvajsetim manj premožnim gojencem se podeli mesečne podpore po 24kron, po 120kron za 5-mesečno dobo zimskega tečaja; kdor namerava prositi za te podpore, naj priloži prošnji ubožni list. Postavni zastopniki gojencev imajo predložiti pismene in z dotičnimi listinami opremljene prošnje, (krstni list, zadnje šolsko pričevalo, spričevalo moralnega vedenja, ubožni list) deželnemu odboru do 15. okt. t. l.

II. avstrijski kmetijsko-zadružni kongres se vrši dne 14. in 15. septembra t. l. na Dunaju. Prvi se je vršil l. 1906. Med drugimi bodo naslednji referati — osobite važnosti: 1. o pomanjkanju delavstva na kmetijah (ravnatelj Sedlak); 2. naloge rajfejznovk z ozirom na razkosavanje zemljišč in pospeševanje notranje kolonizacije (posl. Bauchinger); 3. naloge kmetijskih kreditnih organizacij z ozirom na razdolževanje zemljišč (baron Störck); 4. kritični momenti v zadružnem življenju (ravnatelj Schlauer); 5. odškodovanje funkcionarjev pri rajfejznovkah (višji dež. sv. Kerhler). Nadalje se bo razpravljalo o dobavah za armado, o obdačenju kmetijskih združ, o izpolnitvi zadružnega pouka itd. Po kongresu se vrši konferenca revizorjev, ter se prirede poučni izleti.

Kmetijski učiteljski tečaj v Gorici. — Po prizadevanju dež. odbora in z vladično podporo sta se vršila na slovenski in na italijanski deželni kmetijski šoli v Gorici 5 tedenska kmetijska tečaja za ljudskošolske učitelje, ki sta se izvršila prošle soboto, dne 27. avgusta. Namen tečaja je bil spopolniti znanje ljudskošolskih učiteljev v kmetijstvu in jih pripraviti za pouk v nadaljevalnih kmetijskih šolah, ki se imajo ustanoviti po deželi. Na slovenski kmetijski šoli bilo je 20 udeležnikov in sicer 3 iz Istre, 8 iz goriškega, 5 iz tolminskega in 4 iz sežanskega okraja. Na šoli so poučevali: ravnatelj Strekelj, adjunkta inženjer Podgornik in inženjer Kosmač, c. kr. viši gozdni o-skrbnik J. Rustja, ravnatelj zadružne zveze Sv. Premrou in nadučitelj Wamprechtsamer iz Gröbminga na Gornjemštajerskem. Šole je bilo na dan 6 do 8 ur. Dasj je bilo za poslušalce sedaj v poletni vročini to jako naporno delo, vendar so poslušali z velikim veseljem razna predavanja in se čvrsto vdeleževali raznih praktičnih vaj. Zato pa tudi uspeh ni izostal. Lahko rečemo, da bo dal denar izdan

za tečaj stotere obresti, kajti udeleženci so bili močje, ki so prišli na šolo ne radi zabave, marveč s trdnim sklepom uporabiti dobljene nauke v korist našemu trpečemu kmetu. Želimo jim pri tem v resnici mnogo uspeha. Žal le, da je bilo premalo prostora in se ni moglo upoštevati še drugih prošenj za vsprejem v tečaj. Upajmo pa, da bosta vlada in dežela nadaljevala s pričetim delom od leta do leta in dobimo s tem v učitelstvu na deželi vnete bojovnike za koristi kmetijskega ljudstva. — »Kmet. prijatelj«.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici naznanja izid dirk Miren-Gorica, ki so se vršile preteklo nedeljo. I. oddel. tek društvena dirka juniorjev: 1. je došel Jožef Lavrenčič, rabil 6 min. 30 sek. 2. Franc Lokovič 7 min., 3. Andrej Boneta 7 min. 15 sek., 4. Leopold Toroš 8 min. II. oddel. tek društvena dirka: 1. Ivan Semolič 6 min., 2. Izidor Paljavec 6 min. 3 sek., 3. Avgust Podgornik 7 min. III. oddel. tek slovaška dirka: 1. je došel J. Benko rabil 5 min. 30 sek., dirkal za kolesarsko društvo »Balkan«.

Politični pregled.

Po sestanku v Solnogradu. Laško vseučilišče. — »Temps« komentira povoljno uradno poročilo o sestanku avstrijskega in italijanskega zunanjega ministra v Solnogradu. Pravi, da sedaj ne v Rimu, ne v Berlinu ne na Dunaju ni registrirati nikake namere, da bi pričela kaka akcija za mednarodni politični preobrat. — Na koncu piše, da vprašanje laškega vseučilišča v Trstu se reši v kratkem povoljno za Laha ter da sprejmejo to koncesijo s strani Avstrije v Italiji z zadovoljstvom!

Odmevi iz »veležadajniškega« procesa v Zagrebu. — Dne 5. junija pr. l. je bil sklenil senat v »veležadajniškem« procesu, da se ima zaslišati Nastiča kot prič. Na to senzacionalno vest je vskliknil dr. Radoj Walter ter bil radi rabljenega vsklika aretirani pa potem izpuščen. Preiskava proti njemu je trajala dolgo, šele sedaj je končana; obožten je prestopka proti varnosti javnega miru in reda. Razprava se bo vršila 19. t. m. Predsedoval bo Tarabochia!

Razne vesti.

Puljski Hrvatje v Trstu. Demonstracije. — V nedeljo so napravili puljski Hrvatje izlet v Trst. Lahi so hujskali proti temu izletu ter pripravljali napade na Slovence in Hrvatje. Na pomolu št. 1. v prosti luki se je nabrala v nedeljo doprogroma množica. Ko se je parnik iz Pulja ustavil ob pomolu, so zapeli Slovenci »Lepo našo domovino«, potem so šli v mesto. Policija je bila prepovedala godbo in zastave; v sprevodu je bilo okoli 5000 oseb, pred Narodnim domom že zbranih 1000; tam je govoril dr. Mandič, za njim dr. Rybar, Brankovič iz Pulja ter Škrlj. Italijani so seveda že s početka tulili. Proti Chiozzi so šli nekateri in tam je prišlo do spopada, ali policija je razgnala množico. Ob pol treh popoldne je bil sprevod v Rojan. Iz mnogih hiš so usipali cvetje na udeležence; bil je pravi triumfalni sprevod. Veselica se je izvršila imponozantno, odhod gostov iz Pulja je bil krasen, nemoten. Velik policijski aparat je deloval in še celo dve stotnji vojakov ste bili na ulicah. — Italijani so se pokazali prave divjake. Mejem, ko je bila ob pol 11. predpoldne vsa policija koncentrirana v bližini proste luke in »Narodnega doma«, je naenkrat pridrevlo pred kavarno Minerva na Acquedotto, ki je last gosp. Kranjca, kakih 20, 15—20 letnih pobalinov — seveda mazinjanske sodrge. Najprvo so se postavili trije v vrata kavarne in začeli streljati. Potem je udrla sodrga v kavarno. Začelo je frčati kamenje v velika stenska ogledala, ki so bila v hipu na drobni kosih. V par trenutkih je bilo razbito vse, kar je bilo iz stekla. »Kulturni« vandali so bili prinesli kamenje seboj v žepih, a na sredi kavarne leži en kamen, ki tehtja najmanje 4 kg! Gospod Kranjček trpi več tisoč kron škoda! — Od Minerve je odšla sodrga pred bivšo Gorenjčevo prodajalno, kjer je

tudi razbila šipe. Enako se je zgodilo pred Zivnostensko, Jadransko in Ljubljansko kreditno banko!

Aretiranih je bilo vsega skup 53 oseb. Iz Istre. — Drugo hrvaško šolo otvorili v Pulju s sedanjim šolskim letom družba sv. Cirila in Metoda. Sola bo v hiši istserske posojilnice. — Hrvaško akad. ferijalno društvo »Istra« je otvorilo v Rovinjskem selu svojo sedmo knjižnico.

Garibaldijeva pesem in celovška policija. — V noči od 28. na 29. m. so peli ob tričetrt na dve trije laski vojaki 17. pešpolka na Starem trgu v Celovcu Garibaldijevo pesem. Družbi nekaterih celovških gospodov to ni bilo prav. Začeli so se z vojaki pripraviti. Eden izmed vojakov je potegnil bajonet in začel z njim mahati k sreči nikogar ni zadel. Ko so prišli pred magistrat, kjer so vpili in se pripravili, je prišel policaj Triplat in jih je lepo — pomiril. Zakaj poročamo to? Da osvetlimo postopanje celovške policije. Le ke vojake, ki pojejo ponoči Garibaldijevo pesem in po mestu vpijejo, policija v Celovcu lepo miji, Slovence pa, ki so zahtevali na kolodvoru vozne listke slovensko in se niso dali od uradništva šikanirati, ne da bi bili razgrajali, je slavna celovška policija pa aretirala!!

Aljažev Dom je obiskalo do konca avgusta 1029 oseb.

Povodni. — Na Ogrskem so nastale te dni velike povodnji. Voda je napravila že veliko škodo; posebno sta oškodovana mesta Nagy-klót in Kissklót. Velike površine zemljišč so pod vodo, mostovi so porušeni.

Velikemu poverjenju so prišli na sled pri pravoslavnem konsistoriju v Zadru. Manjka okoli 80.000 kron.

Japonski izselenci se vračajo. — Obilo bosenskih Mohamedancev je po aneksiji zapustilo Bosno in Hercegovino ter odšlo v Turčijo. Ali tam so uvideli, da je vendarle še bolje v Bosni kot pa v Turčiji, zato se vračajo. Turške oblasti so jih naseljevale na mestih, kjer ni bilo za nje varno ne inetje ne življenje.

Hrvaški jezik v čeških gimnazijah. S prihodnjim šolskim letom se uvede po čeških gimnazijah hrvaščina kot neobvezen predmet. Čehi so uvideli tako potrebo, ker hočejo s svojim kapitalom delati na vseh važnejših mestih slovanskega juga; zato treba tudi jezikovnega znanja.

Pod vlak se je vrgel v Pulju infanterist Franc Guštin iz Pazina. Stroj ga je razmešaril, da je bil takoj mrtev.

Avstrijski oficir komandant v japonski armadi. — Japonska vlada in vojna uprava je dovolila, da vstopi kak višji avstrijski častnik v japonsko armado v študijske svrhe za dobo enega leta. Kot komandant večjega oddelka bo proučeval naprave in službo v japonski armadi. — Poslan je v ta namen na Japonsko major v generalnem štabu Teodor pl. Lerch.

Umor na Polešniku v Dalmaciji. Nenaden preobrat v aferi. — V Kopru je zaprt v došmrtno ječo Dalmatince Simo Kovačević. V soboto je poklical Kovačević ravnatelja kaznilnice k sebi, da mu ima nekaj važnega razodeti. Pred pričani je na to Kovačević izpovedal, da sta župnik na Polešniku pri Zadru, don Tomašević, in njegova kuharica, priležnica Antonija Ojstriž, sokriva roparskega umora, zaradi katerega je bil on obsojen v došmrtno ječo. Nadalje je izpovedal, da sta župnik in kuharica umorila dva otroka ter je natančno označil prostor, kjer sta otroka pokopala. Sodna komisija je res našla na tistem kraju zakopane otroške kosti. Župnika Tomaševića in njegovo kuharico Antonijo so nato aretirali v hotelu »Bristol« v Zadru.

Dve deklici ali dva dečka sprejemem na stanovanje in hrano. Živinski trg št. 36., I. nadst.

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M.!

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih ne dočeli (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne izveščejo. Škoda ni majhna.

Eno ali dve kandidatini se sprejme na hranilo in stanovanje (lepi zračni prostori z vrtom). Naslov pové upravništvo.

Brivec, pozor! Dobro vpejana brivnica, brez konkurence, se proda. Gotova eksistenca, ugodni pogoji in cena. — Prašati je v našem upravništvu.

Franc Simčič,
krojač
Gorica, na Kornu št. 6
priporoča slavnemu občinstvu
svojo krojaško delavnico.

Uljudno naznanjava sl. občinstvu, da
sva otvorila na **Trautniku št. 4,**
trgovino z **železnimi, kovins-**
timi predmeti in kuhinjsko po-
sodo. — Cene — — — — —
— Priporočava se sl. občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem
Bombig & Gentilli.

V najem se išče
GOSTILNA

z zemljiščem, blizu Gorice ali
ob vipavski železnici.
Ponudbe z pogoji pod „Gos-
tilna“ na upravo „Soče“.

Največjo zalogo pohištva na Goriškem z lastno
mizaro in tapetarsko delavnico ima

Anton Breščak v Gorici

v Gosposki ulici št. 14 (v lastni hiši).

Velika izber žimnic, blazin za pod glavo,
ogledal, slik, okvirjev, stolic. itd. ter vse
potrebno za hišno opravilo.

Cene konkurenčne, ker prodaja blago lastnega izdelka.

Oglejte si zalogo in prepričajte se!

Ceniki jedil in pijač

za gostilničarje

se dobé v „Goriški Tiskarni“ **A. Gabršček**
po 20 vin. komad.

Razglas.

Vsled naknadnega odloka
c. kr. dež. šol. sveta od dne
31. avgusta 1910 se bode
vršilo vpisovanje na c. kr. pri-
pravnico za učiteljišča v Sežani
dne 15. in 16. septembra 1910.

Vodstvo c. k. pripravnice za učiteljišča
v Sežani.

Sprejme se

inteligentno gospodično
za trgovino

Zahteva se znanje slovenskega
in nemškega jezika v govoru
in pisavi.

Ponudbe na naše upravništvo.

One dame
so jako krasne,

ki se umivajo le s Pilnačkovim nedosežnim
milom

„LANOL“

ki je na prodaj po 70 vin. kos ali pa škatlja
s 3 kosi za 2 K.

To milo, ki je zakonito varovano, izdeluje
J. Pilnaček,

c. kr. dv. založnik v Kralj. Gradcu na Češkem.

LANOL se dobiva v Gorici pri sle-
dečih tvrdkah: Toroš Drobnič in drug,
Ivančič & Kurinčič, Fran Novak in na Jese-
nicah pri g. M. Šinkar.

M. Šuligoj,

urar

v Gorici, Via della Barriera št. 43
(pri državnem kolodvoru)

priporoča slav. občinstvu svojo zalogo
švicarskih žepnih in stenskih ur, šival-
nih strojev vsakovrstnih sistemov, dvo-
koles „Puch“, „Steierwalferrad“ itd.
Zastopstvo tovarne orkestrionov
in gramofonov.
Vse pod večletno garancijo.

Ustanovljena tvrdka 1866.

J. Drufovka — Gorica
Gosposka ulica 3.

Tovarniška zaloga usnja ter po-
trebščin za čevljarje. — Usuje za
sedlarje in knjigoveze i. t. d.

Lastna strojarna v Černejah.
Odlikovana tovarna nadplato.

Bojuj se proti pijančevanju.

dokler je še čas.

Reši pijači udanega predno je uničeno
njegovo zdravje, vesolje do dela in
njegovo premoženje, — in predno ga
je pobrala smrt.

Alkohol je sredstvo s katerim se omogoči,
da pijanec mrzi alkoholizirane pijače.

Alkohol je popolnoma neškodljiv in učin-
kuje gotovo.

Alkohol je najnovejšo sredstvo proti pijan-
čevanju kar jih pozna današnja veda. in je
rešil že tisoče ljudi revščine, bode in pogina.

Alkohol se hitro raztopi in ga je možno
dati pijancu v jed, ne da bi on to opazil. —
Pijanec začne mrzeti pijačo in ugiha, da mu
je škodila prejšnja nezmernost, kakor se
večkrat zgodi, da se zagnusi jed, katere se
je človek preveč najedel.

Alkohol naj bi dajal oče svojemu sinu-
dijaku pred maturo, da ga odvadi pijače.
Kajti alkohol upliva slabo na možgane. Sploh
kdor se hoče odvaditi pijače, naj vzame 1
dozo Alkolin-a. — Kdor se leči z Alkolin-om,
pospešuje svoje zdravje in prihrani denar, ki
bi ga sicer izdal za vino, pivo, žganje itd.

Alkolin stane 10 K ter ga razpošiljamo
po povzetju. Naslov se glasi:

Alkolin Institut, Kopenhagen 532
Dansko.

Zaanka za pismo 25 vin. — Zaanka za
dopisnico 10 vin.

Redka prilika!

Neka tovarna, ki je trpela vsled povodnji,
mi je poverila razprodajo rešenega blaga
— več tisoč kosov krasnih, gorkih

flanelastih odej

najnovjših vzorcev in lepih barv. Vodni
madeži se komaj poznajo. Odeje so pri-
merne za vsako gospodinstvo. Dolžina
190 cm, širina 135 cm Razpošiljam po pov-
zetju in sicer: 3 lepe flanelaste odeje mo-
drih barv in vzorcev za K 9.— 4 odeje
(konjske) za K 10.— Kdor bere to ponudbo
naj takoj naroči, — in ne bo se kesal.

OTON BEKERA, c. kr. finanč. nadstr. v p.
NACHOD (Česko).

Pri puncu je nežni on brco dobil,
tri dni se v postelji nato je potil,
še danes je njemu po breči gorje,
ker krepke „OH“ je nosilo dekle.

„OH“

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Imovitejši Slovenci, pristop
k obrambnemu skladi družbe
sv. C. in M. bodi vam sveta
dolžnost!

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole, učiteljišče

v najnovejših izdajah

Šolske zvezke in vse druge šolske
potrebščine

na drobno in debelo po najnižjih cenah ima v zalogi

Goriška tiskarna A. Gabršček

V GORICI

Trgovski dom, Corso Verdi 24.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun pošilja hranilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 30. aprila 1910. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z
enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojil-
nica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugu na vknjižbe po 5 1/2 %, na var-
ščino ali zastavo in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1909. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1909.: Zadrugušnikov 1891 z deleži v znesku
85.374 kron. — Hranilne vloge: 1.654.661.17. Posojila:
1.643.638.— — Rezervni zaklad: 91.740.59. — Vrednost hiš:
354.416.72.